

Leerrede over Jesaja 57: 2, uitgesproken op Zondagmiddag 5/02/50 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 42: 1 en 5

Lezen - De twaalf artikelen des geloof

Hebreeën 3 en 4

Tekst:

Het woord dan, dat wij u reeds in dit morgenuur hebben voorgelezen en waarvoor wij vervolgens uw aandacht vragen, vindt gij in het tweede vers van het 57e hoofdstuk uit de profet Jesaja, waar Gods Woord aldus luidt:

Hij zal ingaan in de vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk, die in zijn oprechtheid gewandeld heeft.

Leerrede.

Mogelijk was er bij sommigen bij de afloop van de morgendienst enige ontsteltenis in het gemoed, daar ik zozeer aangedaan was en wat beefde. Ik zal daar dan eerst de oorzaak van zeggen. Ik werd onder het dankgebed zo vreemd, en daar dat vers in mij was:

Gelijk een duif, door 't zilverwit,
en 't goud, dat op haar veed'ren zit,
bij 't licht der zonnestrallen
ver boven and're voog'len pronkt (en wat er verder volgt)

heb ik het ulieden als slotzang voorgelezen. Toen ik dat vers begon te lezen, was het voor mij, of het lied der verlostten tot mij doordrong. Het was dat leven in volmaaktheid, dat mijn vrouw zo deed verlangen, en waaruit ik haar de verzen uit Psalm 42, die wij zo-even zongen, zo dikwijls heb horen zingen, van het eindeloos verlangen om dáár te zijn.

Want die er ooit iets van hebben aangevoeld en aangehoord van het lied der verlostten, (die zingen daar het lied des Lams!), hebben bemerkt dat, al zou men nooit eens aangedaan geweest zijn, maar dat is van één aard, dat ons lichaam het hier niet kan hebben. Want, dat zijn hemelse zaken. Dat was de oorzaak, de aanleiding waardoor ik zozeer beefde. Ik heb het dan ook aanmerkt dat Hij mij dit genadiglijk heeft toegeschikt, opdat ik mij te meerder geheel en al aan Zijn leiding en heerschappij zou onderwerpen en overgeven.

Zij is dan op de plaats van bestemming, de plaats van rust, en in de vrede. De stof leent zich hier bij uitnemendheid om ook daarbij stil te staan. Ik begon te lezen: "Hij zal ingaan in de vrede." Daarmede worden bedoeld die rechtvaardige en weldadige lieden waar wij vanmorgen over gesproken hebben, die zijn het, die in de vrede zullen ingaan. Wat de vrede is, wordt door Gods genade op de aarde al bij aanvang geleerd en gekend.

Immers, wij zijn door de bondsbreuk in ons stamhoofd Adam, de vrede verloren. De onvrede is in de wereld gekomen door de zonde. Nu weet, buiten de genade, niet enig schepsel meer wat ware vrede is. Wij mogen spreken: "Ja, er is wel vrede in mijn gemoed", en: "Dáárbij heb ik wel vrede", enz., maar de eigenlijke, de ware vrede, waar de Schriftuur over spreekt, kennen wij niet en weten daar ook niet van. Ja, ons verduisterd verstand kan zich daar eigenlijk geen indruk van vormen, want de inhoud er van is zó machtig groot, dat zij alles omvangt.

Wij zeiden dan, dat de vrede in het paradijs verloren is gegaan. De volmaakte vrede is in de hemel, is dáár waar God heerst op Zijn troon. De Schriftuur is niet een boek om aan onze nieuwsgierigheid te voldoen en ons in onze nieuwsgierigheid te beantwoorden, maar is, gelijk Newton het uitdrukt, een boek dat ons door God Zelf gegeven is, als een regel van ons geloof tot zaligheid. Daarom is er in de Schriftuur van de val der engelen, die in duivelen zijn verkeerd, weinig te lezen. Wát wij weten is, dat satan het op de hoogste erfenis gezet had, die God Zijn Zoon had toegedacht, en dat hij, ontdekt zijnde, uit de hemel geworpen is, gelijk de profeet Jesaja zegt: "Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! hoe zijt gij ter aarde nedergehouden."

Nu hem de hemel is ontzegd - niet voor enige tijd of voor enige tientallen eeuwen, maar voor eeuwig - is satan zó vergrimd op God en ook op allen die in enige goede verstandhouding met God als Schepper zijn, dat hij zich met al zijn satansmacht en list, met haat en woede, op Gods schepselen heeft geworpen.

Adam stond als hoofd van het verbond der werken en vertegenwoordigde het ganse menselijke geslacht. Daarom heeft satan - oorspronkelijk als een troongeest geschapen - de zaak zó bezien, dat, als hij Adam ten val kon brengen en die in zijn macht had, dan was de gehele wereld van hem.

Dat spreekt Jezus ook niet tégen, als satan met de verzoeking in de woestijn Hem al de koninkrijken der aarde toonde, en zei dat die van hem waren. Dan zegt Jezus niet, dat hij een aartsleugenaar is, want ... het is de wáárheid. Zij zijn van satan. Christus behoefde slechts even de knie te buigen en dan werden alle koninkrijken der aarde Hem gegeven. Maar, Christus wil niets van satan hebben. Waarom niet?

Hij is immers Eénswezens met de Vader. Ook, als waarachtig mens - de broederen in alles gelijk geworden zijnde - heeft Jezus vrede gehouden met Zijn Vader, zelfs wanneer in Gethsémané's hof het bloedige zweet Hem uitgeperst werd. Vrede gehouden toen Hij tussen twee moordenaars aan het vloekhout des kruises hing, tussen hemel en aarde. Ook sprak Hij in de hof van Gethsémané: "Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede", en op Golgotha's heuvel sprak Hij niet één woord in een drie-urige nacht en duisternis.

Hij heeft in alles vrede gehouden met Zijn Vader, waaruit de kerk dan ook zegt, in Jesaja 26: "HEERE! Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht." Dat heeft Hij gedaan. Laten wij dat nooit vergeten: zo'n Jezus is Hij, de Tegenvoeter van satan, en satan is het van Hem.

Satan heeft in het paradijs Adam ten val gebracht en met hem zijn ganse nageslacht, daar hij op een verschrikkelijke wijze vergrimd is op Christus, omdat Hij de Hersteller is. Wat bedoelt satan? Daar hij geen vrede heeft - want hij is ten oordeel opgeschreven - zo wil hij ook niet hebben, dat wij weer vrede zouden hebben. Toen onze voorouders in het paradijs van de verboden boom namen, is de vrede zoekgeraakt; die zijn zij verloren. Die vrede was niet weer te verdienen door Adam, noch door Eva, evenmin door mij of door u. Wij kunnen hem niet meer opdiepen, wij zijn de vrede kwijt en kunnen er niet aankomen tenzij de vrede ons weder toegebracht wordt.

Jezus Christus heeft de vrede verdiend. Hij heeft de vrede verdiend, daar Hij op Zich nam in de stilte der eeuwigheid, in het raadsbesluit, om Borg te zijn en voor de zonde te betalen. Christus heeft Zich zó van Zijn taak gekweten, dat Hij, gelijk wij zo-even al zeiden, vrede gehouden heeft, al rustte op Hem de schrikkelijke toorn van een beledigde God tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht.

Al verloochende - terwijl Hij de zonde droeg - een Petrus Hem tot drie keer toe: "Ik ken de Mens niet", al hebben zij Hem allen verlaten en al stonden zij bij het kruis van verre, dan is Hij nog zó de Vrededorst, dat er bij Hem niet de minste bitsheid of onvrede is tegenover Petrus of de discipelen.

Als Petrus in Kajafas' hof staat, en er geschiedt wat Jezus voorgezegd had, dan kijkt Jezus, Petrus aan, doch niet met een toornig oog. Hij heeft hem met een oog der liefde aangezien - hem te kennen gevend: "Petrus, wat heb Ik u gezegd?" - en dat liefdeoog van Christus is zó diep in Petrus' hart gezonken, dat wij er van lezen: "Naar buiten gaande weende hij bitterlijk." Want wie kan zich staande houden tegenover die liefde? Daarvoor moet alles zwichten, bezwijken!

Hij heeft vrede gehouden met Zijn Vader, al was het dat Hij al de pakken en lasten op Hem legde en de fiolen van Zijn toorn uitgoot. Hij heeft alles getorst. Hij nam alles op Zich. Want wat wenste Hij?

Wat Hij wenste? Dat gevallen schepselen weer aan het Vaderhart zouden kunnen terugkomen, dat zij weer de ware vrede zouden hebben. Hij wilde dat zij zouden ingaan in die stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester Hij alleen is. Daarvan zingt ook een dichter, dat, toen Christus uitriep: "Het is volbracht! Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest." en het hoofd buigende, de geest gegeven heeft:

Die stem doorboort de helse afgrond,
en klinkt door al de hemelen heen,
Scheurt graf en voorhang van elkander,
breekt harten (ja) de hardste steen.
De doden horen het en leven!
Ook gij, mijn ziel, hoort deze stem;
z'Ontsluit u 's hemels paarden poorten,
opdat uw ingang zij met Hem.

Zó heeft Jezus gedaan. Hij heeft de vrede verdiend en verworven. Hij heeft dus in Zijn ganse leven, maar inzonderheid in Gethsémané en aan het kruis, al de onvrede, al de toorn die God had, opgevangen, het oordeel getorst, dat uitgebracht tot overwinning, de breuk opgeruimd, de zonde verzoend, de scheiding weggenomen door Zijns zelfs arbeid. Is het geen lieve Jezus? Daar wij niets kunnen, zo heeft Hij alles gedaan.

Werkelijk, het is op zijn plaats: zulk een Vorst der aard', is de hulde waard. Welke hulde? De hoogste hulde van onze harten. Daarom wil Hij van ons, dat wij er alles aan geven. In de wereld kunnen wij nooit vrede vinden, want die geeft geen vrede. Er is ook geen bevrediging. Buiten God is er geen vrede, noch bevrediging. Hij wil van mij en ulieden, van allen, dat wij de wereld en heel de boel er aan geven. Wat levert de wereld ons op? Wat levert die, ook onze kinderen op? De wereld laat zich aanzien als een mooie appel, maar van binnen is zij wormstekig en zó bitter, zó wrang, zó zuur, dat het niet te zeggén is, zó schrikkelijk.

Door de zondeval zijn wij echter zó diep verdorven, zó verdwaasd en verblind, dat wij ons leven hebben in de wereld, in de onvrede, buiten God. Wij zijn zó verduisterd in het verstand, dat wij de vrede niet kennen, zodat het ons niet eens leed doet, dat het zo is. Hoezeer hebben wij nodig, dat bij ons thuisgebracht wordt: ik ben God kwijt, ik ben in onvrede met mijn Schepper, en daardoor kan ik hier ook geen vrede vinden. Oh, gave God het, ook aan onze kinderen, dat wij eens moesten gaan klagen:

Rust, noch vrede wordt gevonden,
om mijn zonden,
in mijn beend'ren, dag en nacht. ...

Want allereerst hebben wij nodig om de onvrede te leren kennen, willen wij de vrede zoeken en die deelachtig kunnen worden.

Onder de onvrede - dat er een breuk zit tussen God en ons - kan het alarmgeroep opgaan, het noodgeschrei. Daaruit kunnen wij de zonde (die als een zoete bete onder onze tong ligt, die wij zoeken, die wij liefhebben, waar wij als één mee zijn) gaan haten, gaan bewenen, gaan betreuren. Dus, dat wij een rouwdragende gaan worden, klagende: "Mijn zonden, mijn zonden." Daarvan spreekt ook de kerk in de Klaagliederen van Jeremia: "Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden."

Want de zonde is zó'n onding, die ontnemt ons alle ware rust en vrede. In de zonde is de rust en de vrede een valse rust en een valse vrede, waarmede wij bedrogen uitkomen. Jezus Christus wordt genoemd te zijn de Vredevorst; Hij alleen kan vrede geven. Hij heeft die verdiend en verworven. Trouwens, het is Zijn ambt om ons te leren, en wat Hij ons leert kan Hij ons geven. Zo'n Jezus is Hij. Wie is een Leraar als Hij? Hij kan het leren en het ook nog geven.

Als gij dan niet weet van onvrede wegens uw zonden, och, bedelt er nog om, dat het God behage u er een flinke portie van te geven, zodat gij geen rust kunt vinden, al openbaart zich Gods eeuwige liefde en het rommelend ingewand van Zijn barmhartigheid, zelfs al openbaart Zich Jezus Christus als Vredevorst en dat gij uit Hem put en trekt van Zijn goedheid en liefde. Want als gij in uw ongeluk zijt, onder uw zonde en gij geen leven vindt bij uzelf, al zijt gij dan niet in Adam afgesneden, maar een knak in hem hebt, zodat gij dáár niet uit kunt leven, dan wil Christus - wanneer wij de hongerenden en dorstigen en bekommerden zijn onder onze zonden - van de rijpe vrucht van Zijn arbeid laten afvloeien, zó in onze hongerige mond. Want Hij bedoelt het zo goed!

Maar .. Hij kan ons niet de zaligheid schenken òf, (daar moeten wij altijd op letten, dat Christus geen vlees inkuipt!) het moet eerst eens een oprechte zaak in onze ziel geworden zijn: "Ik heb tegen God gezondigd; ik ben Uw straf waardig." Dat wij dus eens ophouden met God te twisten en alles leren eigenen als eigen schuld waardoor wij in onvrede zijn.

Niet zodra zijn wij het eens met God in recht, en geven wij Hem plaats zoals dat als schepsel jegens onze Schepper betaamt, of die gezegende en aanbiddelijke Koning wil ons tot Zaligmaker zijn en Hij zal de openbaring van Zijn Persoon en werk in Zijn Woord, aan ons gaan bevestigen. Maar op grond dáárvan! Niet, dat wij met God nogal strijd en ruzie maken en dan Christus Zaligmaker. Neen. Eerst het eens zijn met God, dat, wàt Hij doet, al verdeed Hij ons voor eeuwig van voor Zijn aangezicht, rècht is, dat wij dat verdiend hebben. Dàt is de weg.

Die het dan met God eens zijn in recht, die zullen het ook met Christus eens zijn in vrije genade. Want wij zijn zó verdorven, dat wij het zelfs niet eens zijn met vrije genade, en dat ons vrede gegeven wordt. Maar bij degenen die het met God in recht eens zijn, daar gaat het vanzelf dat wij het eens zijn met Christus in vrije genade en ons laten zaligen.

Dan is het de eenvoud zelf: er is een verlorene, een uitgewerkte zondaar, en er is een Koning met al Zijn rijkdommen en schatten. Daar er bij ons plaats is, zo wil Hij ons de vrede met God geven. Hij wil ons, door de reiniging Zijns bloeds en de dekking met Zijn gerechtigheid, Gode voorstellen, Die Zich gaat uitspreken dat Hij nooit meer op ons toornen, noch schelden zal, zodat wij vrede met God verkrijgen, en dat door onze Heere Jezus Christus, zonder werken, waarde of verdiensten onzerzijds. Dus: zalig geworden alléén en gehéél door Hem, Die de Vredevorst is.

Hij heeft Zijn discipelen dit gezegende, verheven woord nagelaten: "Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kome Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben." En dat is, in de plaats waar volmaakte vrede is. Wij zouden, als wij hier geen vrede leerden kennen, daar als vreemden komen.

Maar die daar komen, die komen niet als vreemden, maar als schepselen die God hebben leren kennen zoals Hij is in Zijn recht, en zoals Hij is in Jezus Christus, de Vredevorst en zoals dat in vrucht aan hun ziel openbaar is geworden: ware rust, ware vrede. Dat is dáár op een volmaakte wijze te genieten.

Want al hebben wij hier een zodanige vrede met God, dat alles in ons vlag en wimpel is, dat Hij ons Zijn goedheid als met stromen doet toevloeien, maar wij zijn hier, op z'n best genomen als een nieuw schepsel nog in een lichaam der zonde en des doods, en in een wereld die in het boze ligt. En, al zijn wij onder Zijn beschermende hand, maar ter plaatse waar Christus Zelf van zegt: "Ik weet waar gij woont, namelijk daar de troon des satans is."

Daardoor wordt hier telkens de vrede, de rust, de blijdschap verstoord. Maar er is een plaats, waar geen verstoring meer is, noch van de vrede, noch van de rust, noch van de blijdschap, noch van de vergenoeging. Hierbóven, dáár is de volmaakte rust, de volmaakte vrede.

En de Schriftuur leert ons hier: "Hij zal ingaan in de vrede." Merkt eens aan, dat is toch geen kleinigheid! Hier staat niet dat zulk één kàn ingaan, maar zàl ingaan. Met andere woorden, dat kunnen al de duivels uit de afgrond niet beletten, die liggen daar buiten. Hij roept en trekt hier zondaars, en laat hen de vrede kennen, om straks volmaakte vrede te geven. Dàt is toch even een troost! Dat kan satan nooit wegnemen.

Daarom zegt Jezus: "Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zijt niet versaagd." Hij wil zeggen: wat Ik geef, is van blijvende aard, hoor! Je leert het hier al kennen, maar straks is het volmaakt, dan is het volkomen. Zo is dan de beste wijn tot het laatst bewaard. De openbaring Zijner genade, en van Wie God is, is een werk in opgaande lijn, maar het laatste is het beste, om bij Hem te mogen zijn en Zijn aanschijn te zien volprezen. Die dan, bij alle vrede met God die wij kennen, het meest de onvrede van dit leven en wat het buiten de hemel is leert kennen, die zal het meest kunnen rijpen voor de hemel, om op die plaats van de volmaakte vrede te zijn.

Hij zal ingaan in de vrede. Die is er. Daaronder verstaan wij dan: de hemel, ter plaatse waar God is, waar Christus van zei tot de moordenaar aan het kruis (die het eens werd met God, en zei dat Zijn Wet goed was): "Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn", waar geen zonde is, geen verstoring, geen ellende, niets dan eeuwige zaligheid. Mij dunkt:

Die hoop moet alle leed verzachten.
Komt, reisgenoten, 't hoofd omhoog!
Voor hen, die 't heil des Heeren wachten
zijn bergen vlak, en zeeën droog.
O, zaligheid, niet af te meten,
o vreugd, die alle smart verbant!
Daar is de vreemd'lingschap vergeten,
en wij, wij zijn in 't vaderland!

Hebben wij hier vrede door het geloof, dáár wordt het genoemd: de vrede. Want dáár is het in aanschouwen. Hier leven wij dan door het geloof en niet in aanschouwen. Maar nochtans wordt het hier zulk een heerlijke en machtige zaak, dat het ons hier al doet treden als op de hoogten der aarde, en onze voeten maakt als der hinden, opdat de lof Gods in onze keel zou zijn. Mij dunkt, eer ik verder spreek moesten wij maar eens een paar verzen zingen uit Psalm 56 en wel de verzen 5 en 6:

5. Ik roem in God; ik prijs 't onfeilbaar woord; ...
en
6. Gij hebt mijn ziel beveiligd voor de dood; ...

Het is een wonderlijk woord: "Hij zal ingaan in de vrede." Hier is helemaal geen sprake over de dood! Waarom niet? Daar Christus Borg en Middelaar geworden is, zo heeft Hij alles voor Zijn kerk, voor Zijn ellendigen opgenomen. Hij heeft ook door Zijn dood, de dood gedood, heeft Eén voor allen dood, graf en hel overwonnen, is opgevaren in de hoogte, heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd en gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen (zegt de psalmdichter) om bij U te wonen, o HEERE God!

En nu doet Hij Zijn ellendigen in Zijn overwinning delen. Daarom is onze dood ook geen betaling voor de zonde, maar een afsterven van de zonde en een doorgang tot het eeuwige leven. Daarom was er voor mijn vrouw ook geen dood; wel sprak zij over "hééngaan", maar niet over "de dood". Als díe er maar niet is!

Christus heeft die dood vernietigd. Zo is de dood voor Zijn kerk een deur geworden om in te gaan in de gewesten van eeuwige vrede, om dan dáár te zijn waar zij hun hart eens kunnen ophalen, om eens in die vrede te rusten. Dáár is het geestelijk Kanaän, het Kanaän der rust in volkomenheid. Dáár kunnen zij doen wat wij hier op z'n best genomen maar stotterend kunnen doen, namelijk: God volmaakt eren.

Want dáár, in die rust, worden zij gedrenkt uit de troon van God met alle volheid. Wederkerig zal zich dat bij hen uitspreken in glans en in heerlijkheid om God daaruit volmaakt eer, lof, dankzegging en heerlijkheid toe te brengen. Dáár is men op de plaats van bestemming. Want het einde waartoe al de werken van God zijn is toch: de verheerlijking van Zijn Naam. Het leven van Zijn kerk in strijd op aarde is, om God te verheerlijken en daardoor is dàt het volmaakte, waarachtige leven, om bij Hèm te zijn, en daar te doen wat de werken der genade, die híér in hen gewrocht zijn insluiten en met zich medebrengen: God volmaakt te verheerlijken.

Zo is er dus geen sprake van de dood. Ook is er hier geen sprake van het graf, maar er staat: "Zij zullen rusten op hun slaapsteden." Wonderlijk woord: "slaapsteden." Immers, een bed gebruikt men om te rusten. Het is één van de voornaamste zaken die er in een huisgezin moeten zijn. Want al is een huis nòg zo goed gemeubileerd en van nòg zoveel gemakken voorzien, maar als er geen bed is, wàt een gebrek is dat! Men kan wel andere meubelen missen, desnoods een stoel of een tafel, maar niet een bed. En nu wordt hier het graf vergeleken bij een bed, om op te rusten. Zolang wij híér zijn, bij alle genade en bij alle kennis van de vrede, wiens vlees kan er rusten? Toch van niemand, hè? Er is hier geen rust, want: "rust noch vrede wordt gevonden, door de zonden." Ook bij Gods liefste kinderen niet. Want zij zullen tot de laatste snik de wrange vruchten van de zonden blijven ervaren. Daarom, al hebben zij zielerust, dan is er hier nog geen rust voor hun vlees. Zo wij die zaken dan waarnemen en beleven, dan kunnen - als wij soms op een kerkhof zijn - die groene zoden zo hard gaan trekken. Want van degenen die in Christus ontslapen zijn, rust het vlees hier in hope. Daarom wordt het graf een bed genoemd, een slaapstede.

Immers, wat voor verschrikking is er voor een gekochte des Heeren voor het graf? Wat voor schrik en vreze? Christus Zelf heeft het graf geheiligd, Hij Zelf heeft er in gelegen! En nu heeft Hij voor hen ook dàt verdiend, dat zij straks mogen gaan rusten. Dan mag het vlees er in, en rusten op de slaapstede, zó storeloos: de doden horen niets. Hun vlees rust. En hun ziel is in het eeuwige leven, gelijk Marnix van St.Aldegonde in ons volkslied, het Wilhelmus, zingt:

Graaf Adolf is gebleven,
in Friesland, in de slag;
zijn ziel, in 't eeuwig leven,
verwacht de jongste dag.

Maar het vlees rust. Daar dan Christus het graf geheiligd heeft, zo breidt Hij ook over het graf Zijn almachtige genadehand uit, en bewaart daar het stof, laat dat daar rusten. Zo is Christus de rust. Hij is de ware Vredevorst. Hij voorziet dus in alles.

Hoezeer is het dan op zijn plaats dat wij dit tot troost bedenken, wanneer wij geliefde panden ter aarde hebben moeten brengen. Wat een troost ook voor onszelf, dat er dat ook nog is. Want dat heeft Hij ook voor ons verdiend en verworven. Welk een vrede kan er daardoor niet werken.

Ik kan de gevoelens niet uitdrukken, die er in mij werkten toen ik gisteren bij de groeve stond. Want dat graf was geheiligd. Dat had Christus ook verdiend en verworven. Hij had ons gekocht met ziel en lichaam, allebei, en nu was dat lichaam ook van Hem, en daar deed Hij zó mee. Nu vergaat dat vlees wel tot stof (er is in gezondigd), en wordt het wel de wormen en de maden tot spijs, dat is waar, het wordt gezaaid in oneer, maar opgewekt in heerlijkheid. Op de slaapsteden, wordt het genoemd. Christus voert daar heerschappij.

Dat het stof rust, daar kan geen duivel enige wijziging in aanbrengen, dat gaat niet. Straks, in de jongste dag, zal Christus wijziging aanbrengen. Als dan die tijd aangebroken is die de Vader tevoren gesteld heeft, van welk uur en welk ogenblik niemand weet, ook de Zoon des mensen als Middelaar niet (wel als God), dan zullen ook de doden opgewekt worden. Dan zullen op het bazuingeschal de graven geopend worden, en dan zullen die in Christus ontslapen zijn wakker worden (om zo te spreken), en opstaan van hun slaapsteden.

Waarom? Omdat Christus ook hun lichaam nodig heeft. Hij wil Zijn volle glorie, Zijn overwinning openbaar brengen. Hij laat ons hier al in het geloof in Zijn overwinning delen - en deelt ons Zijn overwinning mede - maar dan zal Hij als volmaakt Overwinnaar openbaar worden, want dan zal Hij Zijn troon plaatsen op de wolken des hemels. Dan is het de dag van Zijn volkómen heerschappij. Wij zeggen dat Hij ook ons lichaam nodig heeft, dan heeft Hij ook ons stof nodig, om Zichzelf daarin te verheerlijken. Wat een dag zal dat zijn! Is het wonder, dat het genoemd wordt: de grote dag der dagen? Inderdaad, dat is het: de grote dag der dagen!

Christus is de Eersteling dergenen die ontslapen zijn, de Opgestane uit de doden. In die grote dag der dagen, dan zal Hij de Zijnen aan Zijn rechterhand stellen, volkomen één met hen. Hij heeft ons vlees aangenomen, daarin heeft Hij geleden en daarmee is Hij in het graf gegaan. Dan zal Hij volkomen één met ons zijn, ja, dan zullen zij den beelde des Zoons gelijkvormig worden. Een goddelijk, eeuwig en volzalig werk dus.

Wij merken het graf dan gelovig aan, dat het vlees onder de groene zoden rust; dat zij rusten op hun slaapsteden. Hier kan men geen rust vinden. Mijn vrouw had ook geen rust. Maar nu rusten dan en de ziel en het lichaam. Dat is dan de uitkomst. Dat heeft Christus gedaan. Daartoe verliet Hij rijk en troon en is dat komen verdienen. Dan zal in die dag ziel en lichaam (want die zijn allebei gekocht) verenigd worden, opdat wij met ziel en lichaam beide Hem volmaakt en uit al Zijn werken heerlijkheid en dankzegging toebrengen.

Dan staat er: "Een iegelijk, die in zijn oprechtheid gewandeld heeft." Hij heeft een gebod van Zijn Vader ontvangen, dat al wat de Vader Hem gegeven heeft, Hij daaruit niet verlieze, maar het opwekke ten uitersten dage, dus dat Hij hen zal bewaren tot het eeuwige leven. Dat is het gebod, de wil des Vaders. Daarom zal er niet één achterblijven. Wij lezen ook in de Schriftuur, dat de zee de doden gaf die in haar waren, dus de macht van Christus: Overwinnaar van alles. Hij alzó heerschappij voerend: "Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet." Troostrijke en volzalige openbaring!

Een iegelijk, die in zijn oprechtheid gewandeld heeft. Zijn wij oprecht? Van nature niemand! Maar nu maakt de genade - ellendige, verdorven, verkeerde schepselen - oprecht.

Wij kunnen het zó niet nemen, in het één zowel als in het ander: het is één werk der genade, één werk van Christus. Hij maakt oprecht, Hij laat in oprechtheid wandelen. Hij is dus de Zorgdragende, de Uitwerkende door Zijn Geest, in Zijn ganse kerk, van alle werk des heils en des levens. Laat dat dan genoeg zijn tot onze troost.

Maar nu nog een ernstig woord. Wat wij besproken hebben geldt dan de Zijnen, en wij mogen haar die vooring als na-ogen. Zij is dan die weg reeds gegaan; haar ziel, in 't eeuwig leven, verwacht de jongste dag. En het stof rust in hope, rustend op de slaapstede, totdat die grote dag zal aanbreken.

Maar, als er nu geen oprechtheid is en wanneer wij niet behoren tot de rechtvaardigen, tot de weldadige lieden, wat dan? Ja, dan moeten wij ook sterven. Voor een kind Gods wordt het genoemd, dat hij zal ingaan in de vrede en dat hij zal rusten op zijn slaapstede. Zó is het voor Gods volk, voor Zijn ganse kerk. Maar, bedenkt eens even, als er geen genade is, dan is de dood de dood, en het graf het graf. Dan is er niets verschrikkelijker dan de dood, niets ijzingwekkender dan het graf. Bedenkt dat eens!

Het is al jaren geleden, dat mijn vrouw al arbeid had omtrent haar einde. Daarin is ook voorgekomen, dat zij haar vlees niet over had voor de maden en wormen. Op een Donderdag toen er 's middags hierover bij ons in huis gesproken was (het was nog in de tijd dat Bogaard leefde) ging zij 's avond met nog enkelen naar Dordt. Vóór de dienst gingen zij nog even naar mensen waar Bogaard in huis was. Toen zij binnen waren, zei Bogaard: "Ik zal maar verder gaan met spreken; ik heb net zitten vertellen dat indertijd de oude Adriaan Bons er zijn vlees niet voor over had om voor de maden en wormen te dienen." Zij keken elkaar eens aan: daar hadden ze hier 's middags ook over zitten praten en mijn vrouw had nog gezegd: "Ik heb toch ook altijd van die rare, vreemde dingen, wie heeft daar nu ooit over horen praten? Ik heb het nooit van iemand gehoord." Maar Bogaard zei toen, dat die man er voor ingewonnen en overwonnen was, dat zijn lichaam door de maden en wormen verteerd zou worden. En dat is in de loop der jaren ook bij mijn vrouw gewrocht.

Nu moeten wij in aanmerking nemen, dat, als dat gewrocht wordt, het niet zó is - zoals nogal eens oppervlakkig gesproken wordt - och ja, er woont in ons niets dan zonde en ellende, dus het is alleszins recht dat het de wormen en maden ten spijs wordt.

Neen, zo zijn die zaken niet. Die dingen kunnen wel eens in een opwelling des gemoeds gezegd worden, zelfs in volkomen oprechtheid en in welgemeendheid, maar dan is men nog niet uitgewonnen voor zichzelf en ingewonnen en overwonnen voor dat heilig recht van God, Die dat over ons bescheiden heeft! Dat moet de genáde doen, de heerschappij van God! Dat heb ik ook in de loop der jaren van mijn vrouw gehoord, dat zij het daarmee eens was om zich geheel en al aan Zijn bestel te onderwerpen.

Maar dat heeft iemand, waar geen genade is, óók niet. Die moet straks alléén de dood en het graf aandoen. En de dood is de koning der verschrikking. Dan moeten wij alles loslaten: vader, moeder, broers, zusters, vrouw, man, kinderen, geld, huis, goed. Al hebben wij een bekeerde vader of moeder, man of vrouw, ze laten ons alléén, hoor! Want, zij kunnen ons niets geven of vermaken! Daar komen wij dan totaal alléén te staan. Verschrikkelijk deel!

Hier wil men soms niet over de dood spreken, want het is zo ellendig, je raakt er door in de grootste nárigheid, je kunt er soms niet van slapen. Toch is het zeer verstandig als wij er over nadenken, want er is niets zekerder dan de dood.

Wij lezen in de Openbaring, dat in die grote dag der dagen ook de dood, die geschapen macht, gegrepen zal worden, en geworpen zal worden in de poel die brandt van vuur en sulfer, waar dus ook degenen zijn die hier Christus niet hebben geëerd, en zich niet tot God hebben bekeerd.

Dan zal de dood - in al zijn verschrikking in de eeuwige onrust die daar in die poel is - de onrust, de schrik en de vrees nog verhogen; want die zal tot in alle eeuwigheid niet ophouden, om degenen die daar in die poel zijn, te verschrikken en te benauwen. Zullen wij daar rekening mee houden?

Want ook voor degenen, die niet in Christus ontslapen zijn, zal eenmaal de opstandingsdag aanbreken! Is het voor de één om te roepen: "Ziet, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken", maar voor de ander zal het zijn: "Bergen valt op ons, en heuvelen bedekt ons", voor het alziend oog van Hem Die op de troon zit; Die op de wolken des hemels zit. Want, zijn nu Zijn ogen als der duiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande als in kasjes der ringen, dan zullen Zijn ogen zijn als vuurvlammen om Zijn wederpartijders te verslinden.

Is het niet een bovenmate ernstvolle zaak? Oh, bedenke het toch een ieder, ook de kinderen! Want, als wij oud zijn, moeten wij sterven, en op middelbare leeftijd dat hebben wij deze dagen gezien, maar als wij kinderen zijn, kunnen wij sterven, en wat dan? Dan zal het voor degenen, die het buiten de genade konden stellen, die dus voor eeuwig buiten God moeten vallen, zó zijn, dat zij dáár zullen zijn, waar de worm van wroeging niet sterft en het vuur van Gods ongenoegen niet wordt uitgeblust. Daar zal men dan zijn met ziel en lichaam, want ook hun ziel en lichaam zullen in de jongste dag verenigd worden. Gaat de ziel aanstonds na de dood naar de plaats van bestemming, naar de hel, alsdan zullen ziel en lichaam verenigd zijn in het eeuwig verderf, om de gramschap Gods te dragen tot in alle eeuwigheid.

Dat een ieder voor zich dan wete wat hem past en betaamt. Moet men voor een wormstekige appel, zoals deze wereld is, voor een handvol klatergoud en zinnelijk genot en wereldzin een eeuwige zaligheid verkopen? Hoe zullen wij dan openbaar worden een dwaás te zijn geweest! Kruipt dan liever het vel van je knieën dat het Gode behage u de ernst op te leggen, om hier te leren sterven eer het stervensuur slaat. Dat er dan geen rust zij voor en aleeer gij geborgen zijt in de klove van die Steenrots: Jezus Christus!

Zo is er dan tweeërlei leven, maar ook tweeërlei eind. Bij de één is Christus het grote Middelpunt, bij de ander het eigen ik, en dat "ik" kiest de zonde, de wereld, alle thuis buiten God, de slavernij onder satan, in de dwaasheid en vermening van genot te hebben, terwijl het er niet is. Ik bid u: geeft er acht op, opdat ook deze dag, en het gesprokene, en hetgeen de afgelopen week geschied is, niet tegen iemand onzer getuige, maar dat het nog vrucht van zich werpe en de één de ander opwekke, zeggend: "Komt, laat ons vlijtiglijk heengaan en zoeken de HEERE, onze God." Hier heb je een medestander, ik zal ook heengaan en Hem zoeken. Laat dat dan in ons wonen.

Ook de familie: wij zijn dan door deze omstandigheden deze dag nog bij elkander geweest, morgen gaat ieder weer zijns weegs, naar en tot de zijnen. Maar dat dat in ons aller hart wone, om één doel na te streven, namelijk: God en dat Koninkrijk op het hart te leggen en boven alle dingen te zoeken.

Bij verschillenden onder ons is er van Zijn genadehand, maar een ieder voor zich, en ook onze kinderen, hebben hetzelfde nodig. In zoverre er in ons woont en werkt, om dat Koninkrijk als het hoogste op het hart te leggen en de één de ander voor te gaan in dat te zoeken, elkander voor te gaan in de liefde en eindelijk de ganse gemeenschap, zoals wij hier zijn: God geve, dat de omstandigheden nog teweegbrengen zowel om God boven alles op het hart te leggen als zo'n lieve Koning te zoeken en te eren. Dat dit ook in vrucht blijke, door elkander van harte lief te hebben om als één - aan elkander gehecht en verbonden - het goede voor elkander te zoeken.

Dat de God aller genade en barmhartigheid Zijn milde hand nog over ons uitstrekke, naar eens ieders geval: ik in het mijne, en een ieder van u in het zijne. Dat de Name Gods dan nog grotelijks geprezen worde, en wij eenmaal hen die voorgingen mogen wederzien ter plaatse waar Hij is, Die de Heerlijke is, en wat ook het heerlijkst zal zijn, want daar zien wij Jezus, om dan één met de engelen als een stem van vele wateren Gode en het Lam toe te brengen eer, heerlijkheid en dankzegging in volmaaktheid. Amen.

Slotzang.

Psalm 126: 3

Die hier bedrukt met tranen zaait,
zal juichen, als hij vruchten maait; ...

Zegen.

Gaat voorts heen in vrede, en ontvangt de zegen des HEEREN:

De HEERE zegene u, en behoede u!

De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!

De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede! Amen